

עסקים ולומדים

זווית יהודית אקטואלית לקהילת אנשי העסקים

פרשת ויקרא, ט' אדר ב' התשע"ו

הנהגה של ביטחון ואהבה

ספר ויקרא פותח ב"ויקרא ה' אליו מאוהל מועד", ומסיים ב: "אלה המצות אשר צוה ה' את משה אל בני ישראל בהר סיני". גם ספר במדבר מסיים בפסוק דומה: "אלה המצות והמשפטים אשר צוה ה' ביד משה אל בני ישראל בערבות מואב על ירדן ירחו".

על כך העיר מו"ר הרב ליכטנשטיין שליט"א כי ההבדל בין שתי הסיימות היא במסגרת. בעוד שהמסגרת של ספר ויקרא היא "אוהל מועד" או "הר סיני", המסגרת של ספר במדבר היא "ערבות מואב", המקום בו שהו בני ישראל.

כאשר זוג מתחתן, ישנם דברים בסיסיים שכל אחד אמור לקיים. אולם, פרט לכך, ישנם דברים שיילמדו במהלך השנים. ברית הנישואין יוצרת התמודדויות שונות בחיים, הדורשות תגובות מתאימות ונכונות.

"כה אמר ה' זכרתי לך חסד נעורייך אהבת כלולותיך לכתך אחרי במדבר בארץ לא זרועה" (ירמיהו ב', ב). כנסת ישראל התחתנה עם הקב"ה. נוצרה ברית. תחילה, בספר ויקרא מובאות המצוות הבסיסיות, ההכרחיות, שאינן תלויות במציאות זו או אחרת. מצוות של "אוהל מועד" או של "הר סיני".

לעומת זאת, בספר במדבר, רוב המצוות הן תגובה למציאות. כך כותב הרמב"ן (הקדמה לספר במדבר) שהמצוות שבספר הן בדרך כלל צרכי שעה. בספר ויקרא ישנה התעלמות ממימד הזמן והמקום. המצוות בלתי תלויות.

בספר במדבר, חלק מרכזי של המצוות מגיע מתוך אירועים שונים, מתוך התמודדות של ברית הנישואין. הצייון על פסח שני, לדוגמה, יבוא בעקבות אנשים שהיו טמאים בפסח ראשון ובאים אל משה ו'אמר ה' אנשים ההמה אליו אָנְחָנו טְמֵאִים לְנֶפֶשׁ אָדָם לְמַעַן נִגְרַע לְבַלְתִּי הַקְרִיב אֶת קַרְבְּנִי יָקֹץ בְּמִעַדוֹ בְּתוֹךְ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל (במדבר ט' ז)"; השלו יבוא בעקבות המתאוננים; את יסודות הצרעת נלמד בדיני קל וחומר מדיבורה של מרים הנביאה; מצוות מתנות כהונה יבואו כתגובה למחלוקת קרח ועדתו; מצוות הירושה יינתנו כתגובה לפרשת בנות צלפחד וכדומה.

בפסוק האחרון בספר ויקרא מדובר רק על "מצוות". לעומת זאת בפסוק האחרון בספר במדבר מדובר גם על "משפטים". משפטים הם דברים המתפתחים בהתאם למציאות.

בספר ויקרא, נמצאים דברים בסיסיים הפותחים את חתונתם של עם ישראל והקב"ה. בחתונה, מנסים לשכוח מכל הבעיות העשויות להתפתח, מכל הקשיים שעשויים להיות במהלך החיים. מאוחר יותר, בספר במדבר, תהיה ההתמודדות. התמודדות עם מצבי החיים השונים.

חז"ל במדרש רבה (ויקרא, צו ז', ג) אומרים שנהגים ללמד ילדים קטנים תחילה בספר ויקרא "אמר רבי אסי מפני מה מתחילין תינוקות בתורת - כהנים ואין מתחילין בבראשית? אלא שהתינוקות טהורין והקרבתו טהורין יבואו טהורים ויתעסקו בטהורים".

הרב ליכטנשטיין זצ"ל הסביר, שהילדים הולכים באותה דרך שבה הלכה כנסת ישראל. תחילה יוצרים קשר עם הקב"ה, כורתים ברית, מבלי לחשוב על הקשיים והבעיות העשויים להתפתח. פותחים בספר ויקרא. בניתוק מהמציאות, ממימד הזמן, ממימד המקום. מתחברים לקב"ה.

לאחר שיתבגרו, ילמדו כיצד להתמודד עם האתגרים השונים, כיצד לשלב את הברית המיוחדת שבין הקב"ה לכנסת ישראל בחיים הדינמיים של כל אחד ואחד בעם ישראל, ושל כנסת ישראל כולה.

מנהיג שיחשוש מכל דבר, לא יוכל להנהיג. הוא אף לא יוכל לקבל את ההנהגה על עצמו, כי יחשוש מפני כל מיני קשיים שיבואו במהלך הדרך. מאידך, מנהיג הבטוח בעצמו יתר על המידה, עשוי ליפול ואולי אף להפיל את ההולכים אחריו.

מנהיג אמור להיכנס להנהגה מתוך ראייה טהורה ופשוטה, ראייה של אמון של תקווה, ראייה של חיבור ואהבה. אם יחשוב כל העת על כל הקשיים, הרי שגם כניסתו לתפקיד תהיה בחולשה. בהמשך הדרך, בוודאי שיהיו קשיים, שאותם ינסה לפתור במתינות ובזהירות, אולם, לאחר שנוצר קשר של תקווה ואהבה, הרי שבע"ה גם על הקשיים יוכל להתגבר, לבנות ולהיבנות, לתקן ולשכלל.

כותב המאמר: הרב יוסף צבי רימון, ראש בתי המדרש ורב הקמפוסים, המרכז האקדמי לב.

רב קהילת אלון שבות דרום. ראש מרכז הלכה והוראה ותעסוקה טיפ.

בארגון רבני צהר חברים למעלה מ-1,000 רבנים ואנשי חינוך, הפועלים בהתנדבות לקדם זהותה היהודית של מדינת ישראל, מתוך הידברות ושותפות. ארגון רבני צהר מבוסס על עקרונות של ישרה ונאמנות למדינה, תוך מחויבות להלכה ולמסורת היהודית.

ארגון צהר מזמין אותך להיות שותף באיחוד החברה הישראלית ובעיצוב דמותה היהודית של מדינת ישראל

לתרומות ולתמיכה בפעילויות של צהר: 1800-071-414 | www.tzohar.org.il

חפשו אותנו ב-f

